TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Từ 1/1/2026, bỏ hoàn toàn thuế khoán: Hộ kinh doanh phải kê khai như doanh nghiệp

09:05 17/06/2025

Từ ngày 1/1/2026, cơ chế thuế khoán sẽ chính thức bị bãi bỏ. Tất cả hộ, cá nhân kinh doanh sẽ phải kê khai thuế theo dòng tiền thực tế, tương tự như doanh nghiệp. Đây được xem là một bước ngoặt quan trọng trong tiến trình hiện đại hóa hệ thống thuế và thúc đẩy minh bạch tài chính ở khu vực kinh tế phi chính thức.

Cơ hội chuyển mình: Từ "bà bán bún" đến chủ hộ kinh doanh tài chính chuyên nghiệp

Theo quy định tại Nghị định 70/2025/NĐ-CP, việc thay thế thuế khoán bằng cơ chế kê khai thực tế sẽ được thực hiện theo lộ trình:

Từ 1/6/2025: Hộ kinh doanh có doanh thu từ 1 tỷ đồng/năm phải sử dụng hóa đơn điện tử kết nối với cơ quan thuế
Từ 1/1/2026: Thuế khoán bị bãi bỏ hoàn toàn. Tất cả hộ kinh doanh, không phân biệt quy mô, đều phải kê khai theo doanh thu thực tế.

Chuyển đổi này kỳ vọng tạo ra một hệ sinh thái công bằng, minh bạch, nơi mọi hộ kinh doanh – dù nhỏ như quán bún vỉa hè – cũng có thể vận hành bài bản, tiếp cận vốn, mở rộng thị trường và chuyên nghiệp hóa hoạt động.

Việc bán hàng xuất hóa đơn giúp bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng. Ảnh minh họa

Tâm lý e ngại: Né chuyển khoản, chỉ nhận tiền mặt để "tránh thuế"

Dù mục tiêu cải cách rõ ràng, nhưng tâm lý ngại kê khai vẫn phổ biến trong cộng đồng hộ kinh doanh. Từ đầu tháng 6/2025, tại nhiều đô thị lớn đã xuất hiện tình trạng các cửa hàng treo biển "chỉ nhận tiền mặt", từ chối thanh toán không dùng tiền mặt để né bị theo dõi doanh thu qua hệ thống ngân hàng.

Một số "chiêu lách luật" như: Yêu cầu khách không ghi nội dung khi chuyển khoản; Chia nhỏ dòng tiền vào nhiều tài khoản khác nhau; Ngụy trang doanh thu thành giao dịch chuyển nhầm …đang trở nên phổ biến, làm gia tăng nguy cơ hình thành một "nền kinh tế tiền mặt trong bóng tối".

Cơ quan thuế đã cảnh báo: Mọi khoản thu – bất kể bằng tiền mặt hay chuyển khoản – đều phải kê khai thuế đầy đủ. Hành vi cố tình giấu doanh thu có thể bị xử phạt nặng.

Việc né tránh giao dịch qua ngân hàng không chỉ ảnh hưởng đến quản lý thuế, mà còn gây áp lực lớn lên hệ thống tài chính. Cụ thể:

Tỷ lệ CASA (Current Account Savings Account) – dòng vốn không kỳ hạn – đang suy giảm tại nhiều ngân hàng.

Dòng tiền không quay vòng trong hệ thống ngân hàng khiến hiệu quả chính sách tiền tệ giảm, chi phí vốn tăng, ảnh hưởng đến khả năng cho vay và tăng trưởng tín dụng.

Theo thống kê, 21/27 ngân hàng lớn ghi nhận CASA giảm trong quý I/2025, một phần do tâm lý “rút tiền để tránh bị soi”.

Hệ quả lâu dài là làm chậm quá trình hiện đại hóa hệ thống tài chính quốc gia, làm giảm niềm tin vào hệ thống thuế và tài chính, nhất là khi người dân cảm thấy bị quản lý quá chặt mà thiếu đi sự hỗ trợ tương xứng.

Cải cách thuế muốn thành công cần "đòn bẩy" hỗ trợ đi kèm

Chuyên gia tài chính cho rằng, để cải cách thuế đi vào thực tiễn, cần một lộ trình linh hoạt, kết hợp giải pháp kỹ thuật – tài chính – truyền thông đồng bộ, bao gồm:

Hỗ trợ kỹ thuật quy mô rộng: thành lập các tổ tư vấn tại địa phương, tổng đài giải đáp, hướng dẫn trực tuyến, tập huấn sử dụng hóa đơn điện tử và phần mềm kế toán cho hộ kinh doanh.
Chính sách hỗ trợ tài chính ban đầu: miễn/giảm chi phí phần mềm hóa đơn, trợ giá thiết bị đầu cuối, chữ ký số, giúp hộ kinh doanh giảm bớt rào cản gia nhập.
Truyền thông tạo niềm tin: chuyển thông điệp từ “quản lý” sang “đồng hành” để hộ kinh doanh hiểu rằng kê khai minh bạch là điều kiện cần để tiếp cận tín dụng, mở rộng hoạt động và hợp thức hóa kinh doanh.

Cải cách thuế là xu hướng tất yếu trong tiến trình phát triển kinh tế minh bạch và bền vững. Tuy nhiên, muốn đạt hiệu quả, không thể chỉ dựa vào các nghị định và thông tư, mà cần một hệ sinh thái hỗ trợ toàn diện, từ cơ quan thuế, ngân hàng, hiệp hội nghề nghiệp đến doanh nghiệp công nghệ.

Đích đến sau cùng là một môi trường kinh doanh mà “bà bán bún” cũng có thể vận hành hộ kinh doanh như một doanh nghiệp nhỏ, với đầy đủ kỹ năng tài chính, công cụ quản lý và cơ hội phát triển bền vững.

Phương Thảo *(t/h)*